

Informatiebrochure installatie gemeenteraad

Pastorijstraat 1
2830 Willebroek

Inleiding

Momenteel zitten jullie allen in de laatste rechte lijn naar zondag. Na de verkiezingen volgen verschillende stappen elkaar op met oog op de samenstelling van een nieuwe gemeenteraad. Zoals jullie weten, is er qua regelgeving heel wat gewijzigd tegenover voorgaande bestuursperiodes. We overlopen graag met jullie de verschillende stappen.

Stap 1: De verkiezingsuitslag

Als de stemmen geteld zijn, worden de zetels verdeeld op basis van het stemcijfer¹ van de lijsten.

Op de website www.vlaanderenkiest.be vind je de uitslagen van de verkiezingen van de lokale en provinciale verkiezingen van 13 oktober 2024. Je vindt daar de volgorde van de verkozenen en de opvolgers terug.

Stap 2: Initiatiefrecht

De verkozenen voor de gemeenteraad krijgen in afnemende volgorde van lijstgrootte een initiatiefrecht toegekend. Dat initiatiefrecht heeft als doel een meerderheid te vormen.

De stemmenkampioen van de grootste lijst krijgt na de lokale verkiezingen het initiatiefrecht om een meerderheid te vormen. Deze verkozene krijgt 14 dagen de tijd om een meerderheid te vormen vanaf de dag die volgt op de dagtekening van het proces-verbaal van de verkiezingen.

Houder van het initiatiefrecht

Het initiatiefrecht komt toe aan de verkozene die op de grootste lijst de meeste stemmen heeft behaald. Als verkozenen een identiek aantal hoogste naamstemmen behaalden, komt het initiatiefrecht toe aan de verkozene die het hoogst gerangschikt stond op de lijst. De lijstgrootte wordt bepaald op basis van het stemcijfer, zoals vastgelegd in het proces-verbaal van het gemeentelijk hoofdbureau. De resultaten van de verkiezingen zullen beschikbaar zijn www.vlaanderenkiest.be.

Als een lijst bij de indiening van de kandidatenlijst aangaf te splitsen in 2 fracties, dan gaat het om een kartellijst. In dat geval komt het initiatiefrecht slechts toe aan 1 van deze fracties. De verkozene met de meeste naamstemmen behorende tot de fractie die op basis van het proces-verbaal van de verkiezingen de meeste zetels in de gemeenteraad behaalde, zal het initiatiefrecht krijgen. Als deze fracties even groot zijn, komt het initiatiefrecht toe aan de verkozene met de meeste naamstemmen van de kartellijst. De andere fractie van de kartellijst heeft geen recht op initiatief.

Slaagt de houder van het initiatiefrecht er niet in om binnen een periode van 14 dagen een coalitie te vormen door de indiening van een gezamenlijke akte van voordracht van schepenen, dan gaat het initiatiefrecht over op de verkozene met de meeste naamstemmen van de 2e grootste lijst en zo verder.

¹ Het stemcijfer van een lijst is het totale aantal geldige stembiljetten waarop gestemd is voor die lijst. De zetelverdeling gebeurt op basis van de stemcijfers van de lijsten.

Einde en overgang van het initiatiefrecht

Het initiatiefrecht neemt een einde:

- als de houder van het initiatiefrecht een meerderheid heeft gevormd door de indiening van een gezamenlijke akte van voordracht voor de schepenen
- als elke houder van het initiatiefrecht dit recht heeft uitgeput
- uiterlijk op de 3e dag voor de installatievergadering van de gemeenteraad.

Het initiatiefrecht gaat over naar de stemmenkampioen van de volgende lijst in afnemende volgorde van lijstgrootte als:

- de houder van het recht binnen de voorziene termijn van 14 dagen geen gezamenlijke akte van voordracht voor schepenen heeft ingediend
- de houder van het initiatiefrecht via een verklaring van afstand aangeeft dat hij afziet van zijn recht.

Als het initiatiefrecht overgaat, start de volgende periode van 14 dagen de dag nadat de handeling die het initiatiefrecht doet overgaan, zich voordoet.

Als de laatste dag van de periode van 14 dagen een zaterdag, zondag, wettelijke of decretale feestdag is, dan wordt de periode verlengd tot de eerstvolgende werkdag.

Voorbeeld: het proces-verbaal van de verkiezingen is gedagtekend op 13 oktober 2024. Het initiatiefrecht start op maandag 14 oktober 2024. De laatste dag van de periode van 14 dagen is zondag 27 oktober 2024. Het initiatiefrecht wordt in dit geval verlengd tot en met maandag 28 oktober 2024.

Gevolgen niet naleven initiatiefrecht

De indiening van de gezamenlijke akte van voordracht voor de schepenen moet met respect voor het initiatiefrecht gebeuren. Dit is het geval als de gezamenlijke akte is ingediend door de houder van het initiatiefrecht in de periode waarbinnen hij het initiatiefrecht had.

De indiening of ondertekening van een gezamenlijke akte van voordracht met miskenning van het initiatiefrecht heeft grote gevolgen:

- de ingediende akte is onontvankelijk
- de verkozenen die dergelijke akte ondertekenden, kunnen geen uitvoerend mandaat meer opnemen of waarnemen tijdens de volledige bestuursperiode. Zij kunnen de gemeente ook niet meer vertegenwoordigen.

Voorbeeld

Op de avond van de verkiezingen mag nog geen gezamenlijke akte van voordracht worden ondertekend of ingediend. Op dat moment heeft nog geen enkele van de lijsten het initiatiefrecht. Het is evenmin toegestaan dat verkozenen een akte van voordracht ondertekenen op een moment dat het initiatiefrecht niet behoort tot een verkozene van een van de ondertekende lijsten.

De Raad voor Verkiezingsbetwistingen doet uitspraak over geschillen die hierover rijzen.

Rol van de algemeen directeur

De algemeen directeur zorgt ervoor dat iedereen op de hoogte is van wie het initiatiefrecht uitoefent. De algemeen directeur publiceert de volgorde van het initiatiefrecht op de website van de gemeente. Die volgorde is vastgelegd in formulier G86 dat als bijlage bij het proces-verbaal van het hoofdbureau is opgenomen. De algemeen directeur publiceert wanneer het initiatiefrecht is geëindigd of wanneer het initiatiefrecht overgaat en wie het dan uitoefent.

Als het initiatiefrecht overgaat, dan start de volgende periode van 14 dagen de dag na het einde van het initiatiefrecht.

Voorbeeld

Op dinsdag 22 oktober 2024 doet de houder van het initiatiefrecht om 16u afstand van zijn initiatiefrecht. Het initiatiefrecht gaat over naar de stemmenkampioen van de tweede grootste lijst, tenzij die lijst gesplitst is in twee fracties aangezien het recht dan toekomt aan de stemmenkampioen van de grootste fractie van de gesplitste lijst. Het initiatiefrecht start dan op woensdag 23 oktober 2024.

Naast de verplichte publicatie op de webtoepassing van de gemeente van het einde of de overgang van het initiatiefrecht, zal de algemeen directeur via e-mail de verkozene(n) de verkozene(n) op de hoogte stellen van het einde of de overgang van het initiatiefrecht.

De algemeen directeur neemt ook de gezamenlijke akte van voordracht, alsook alle andere akten van voordracht (voorzitter gemeenteraad, voorzitter en leden bijzonder comité voor de sociale dienst) in ontvangst.

Wenst u een gezamenlijke akte van voordracht of een verklaring van afstand binnen te brengen, dan kan u steeds de algemeen directeur bereiken via zijn GSM nummer (0498902476). Zeker als de deadline op een feestdag (jaarmarkt) of weekenddag valt, is dit van belang. Wordt er niet onmiddellijk opgenomen, spreek dan zeker en vast een boodschap in en laat uw nummer achter.

Stap 3: Akte van voordracht en opvolging

De raadsvoorzitter, de schepenen, de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst, de leden van het bijzonder comité voor de sociale dienst worden verkozen via een akte van voordracht.

De modellen voor de gemeenten, de openbare centra voor maatschappelijk welzijn zijn vastgesteld door de Vlaamse Regering en zijn verplicht te gebruiken.

De modellen bevatten ook de ontvankelijkheidsvoorwaarden.

De modellen voor de installatievergaderingen van de nieuwe bestuursorganen zijn pas beschikbaar na afloop van de lokale en provinciale verkiezingen van 13 oktober 2024.

De modellen voor de gemeenten, openbare centra voor maatschappelijk welzijn en de districten zijn verplicht. Ze zullen een unieke datumstempel bevatten van de dag van de verkiezingen. Enkel deze modellen kunnen leiden tot een ontvankelijke akte. Een model dat hiervan afwijkt of geen unieke datumstempel bevat, is onontvankelijk.

Stap 4: Installatievergadering

Na de lokale en provinciale verkiezingen is duidelijk welke kandidaten verkozen zijn als raadslid. De installatie van de nieuwe bestuursorganen van de gemeenten, de openbare centra voor maatschappelijk welzijn gebeurt tijdens de installatievergadering.

Op de installatievergadering worden de raadsleden geïnstalleerd, de voorzitter van de raad verkozen en de uitvoerende mandatarissen verkozen of aangeduid.

Stap 5: Aanduiding burgemeester

De verkozene met de meeste naamstemmen van de grootste coalitiefractie wordt de burgemeester. De gemeenteraad kan dus niet langer via een akte van voordracht een burgemeester voordragen. Deze nieuwe regeling vergroot de betrokkenheid en het stemgewicht van de kiezer.

Deze verkozene zal op de installatievergadering de eed afleggen als aangewezen-burgemeester. De gemeenteraad stelt nadien de Vlaamse Regering in kennis van de eedaflegging. Vervolgens wordt het benoemingsproces opgestart.

De burgemeester wordt op semi-automatische wijze aangeduid en benoemd. De samenstelling van de coalitie bepaalt wie burgemeester wordt. Het raadslid van Belgische nationaliteit met de meeste naamstemmen van de grootste coalitiefractie wordt aangewezen-burgemeester. Het mandaat van aangewezen-burgemeester start na de eedaflegging in handen van de voorzitter van de gemeenteraad.

De aangewezen-burgemeester oefent alle functies uit die aan de burgemeester zijn toevertrouwd.

De grootte van de fracties is vastgelegd op de installatievergadering.

Benoemingsprocedure

De gemeenteraad stelt de Vlaamse Regering in kennis van de eedaflegging van de aangewezen-burgemeester en bezorgt de volgende documenten aan de Vlaamse Regering:

- besluit tot aanduiding van de aangewezen-burgemeester
- recent uittreksel uit het bevolkingsregister van de aangewezen-burgemeester
- recent bewijs van goed zedelijk gedrag van de aangewezen-burgemeester
- verklaring op eer dat de aangewezen-burgemeester zich niet in een situatie van onverenigbaarheid bevindt
- in voorkomend geval de akte van opvolging.

Na ontvangst van de documenten start de Vlaamse Regering het benoemingsproces op. De procureur-generaal en de provinciegouverneur bezorgen de minister een advies, waarna de minister overgaat tot de al dan niet benoeming van de aangewezen-burgemeester tot burgemeester. Na het benoemingsbesluit legt de aangewezen-burgemeester de eed af als burgemeester in handen van de provinciegouverneur. De gemeenteraad neemt kennis van het benoemingsbesluit en de eedaflegging.

Akte van opvolging

In principe geldt de benoeming van de burgemeester voor 6 jaar. Het is mogelijk om bij het begin van de bestuursperiode te voorzien in een akte van opvolging. In deze akte kan een kandidaat-burgemeester worden voorgedragen om ten vroegste vanaf 1 oktober 2028 het mandaat op te nemen. De voorgedragen kandidaat moet tot dezelfde fractie als de burgemeester behoren.

TIJDSLIJN WILLEBROEK.

De installatievergadering in Willebroek zal plaatsvinden op dinsdag 3 december 2024. Op basis van deze datum vind je hieronder een tijdslijn met alle belangrijke momenten van de dag van de verkiezingen tot en met de installatievergadering zelf. **Deze tijdslijn is indicatief en gaat er vanuit dat het initiatiefrecht telkens volledig uitgeput wordt.**

ORGAAN	Aktie	Dag	DATUM
GEMEENTE	Verkiezingen	Zondag	13/10/2024
Gemeenteraad	PV verkiezingen	Zondag	13/10/2024
Gemeenteraad	Initiatiefrecht grootste lijst	Maandag	14/10/2024
Gemeenteraad	Einde initiatiefrecht	Maandag	28/10/2024
Gemeenteraad	Initiatiefrecht op 1 na grootste lijst	Dinsdag	29/10/2024
Gemeenteraad	Einde initiatiefrecht	Dinsdag	12/11/2024
Gemeenteraad	Initiatiefrecht op 2 na grootste lijst	Woensdag	13/11/2024
Politieraad	Informatienota politieraad (min 5 dagen voor indienen van de voordrachtsakten)	Donderdag	14/11/2024
Politieraad	indienen kandidaturen politieraad (tss 7de en 4de dag voor datum oproeping IV)	Dinsdag	19/11/2024
Politieraad	ter inzage leggen van de kandidatenlijst politieraad: uiterlijk de 3de dag na indienen voordracht	Vrijdag	22/11/2024
Gemeenteraad	Laatste datum om verkozenen op de hoogte te brengen (= uitnodiging installatievergadering)	Maandag	25/11/2024
Gemeenteraad	Einde initiatiefrecht	Dinsdag	26/11/2024
Gemeenteraad	Initiatiefrecht op 3 na grootste lijst	Woensdag	27/11/2024
BCSD	Uiterste dag indienen lijstverbinding (= binnen 2 werkdagen voor uiterste dag indienen akten)	Donderdag	28/11/2024
BCSD	Uiterste bekendmaking zetelverdeling (= uiterlijk 1 dag na indienen verklaring lijstverbinding)	Vrijdag	29/11/2024
BCSD	Uiterste dag indienen voordrachtsakte (= uiterlijk 3 dagen voor installatievergadering)	Zaterdag	30/11/2024
Gemeenteraad	Definitief einde initiatiefrecht	Zaterdag	30/11/2024
Gemeenteraad	uiterste datum indiening voordrachtsakte los van initiatiefrecht	Zaterdag	30/11/2024
Gemeenteraad	installatievergadering	Dinsdag	3/12/2024

Veelgestelde vragen

Kan ik nog een voorakkoord sluiten?

Neen. Democratie is gebaat bij transparantie. Daarom is voor de voordracht van mandaten het verplicht gebruik van een modelakte opgelegd en is het initiatiefrecht ingevoerd. Die modelakten worden bovendien pas om 18u op de dag van de verkiezingen ter beschikking gesteld. Bij indiening en ondertekening van deze modellen moet het initiatiefrecht nageleefd worden.

Op verkiezingsavond zelf bijvoorbeeld betekent dit dat er geen akten mogen ondertekend worden omdat het initiatiefrecht pas start de dag na dagtekening van het proces-verbaal van de gemeenteraadsverkiezingen (voor de meeste gemeenten op 14 oktober). Verderop in deze Q&A worden de sancties opgelijst van het niet respecteren van het initiatiefrecht.

Op die manier zijn bindende voorakkoorden voor de dag van de verkiezingen niet langer mogelijk.

Wie heeft het initiatiefrecht?

De verkozene met de meeste naamstemmen op de grootste lijst krijgt voor een periode van veertien dagen een exclusief initiatiefrecht om na de verkiezingen een nieuwe coalitie te vormen (artikel 5, §3, DLB). Het initiatiefrecht komt dus niet toe aan de lijsttrekker, maar aan de verkozene die op de grootste lijst daadwerkelijk de meeste stemmen heeft behaald.

Als de verkozene als houder van het initiatiefrecht er niet in slaagt om binnen een periode van veertien dagen een coalitie te vormen door een gezamenlijke akte van voordracht van schepenen in te dienen, gaat het initiatiefrecht over op de verkozene met de meeste naamstemmen van de tweede grootste lijst enzovoort.

Op het formulier G86, dat als bijlage bij het proces-verbaal van de verkiezingen van het gemeentelijk hoofdbureau is gevoegd, is opgenomen wat de volgorde is van de verkozenen die het initiatiefrecht verkrijgen.

Wat als ik een kartellijst heb die in de gemeenteraad zetelt als aparte fracties?

Er wordt altijd eerst gekeken naar de grootste lijst. Heeft die lijst er (op voorhand!) voor gekozen om in twee fracties te gaan zetelen? Dan komt het initiatiefrecht toe aan de verkozene voor de gemeenteraad die het hoogste aantal naamstemmen heeft en die van de twee fracties tot de fractie met de meeste zetels in de gemeenteraad behoort. In het uitzonderlijke geval dat het aantal zetels tussen beide fracties gelijk is, krijgt de verkozene met het meeste naamstemmen van de lijst het initiatiefrecht.

Hoelang duurt het initiatiefrecht?

Het initiatiefrecht duurt 14 dagen.

	Start	Einde
Initiatiefrecht 1	Maandag 14 oktober*	Maandag 28 oktober* <i>Normaal gezien zondag 27 oktober, maar verlengd omdat dit een weekenddag is.</i>
Initiatiefrecht 2	Dinsdag 29 oktober*	Dinsdag 12 november* <i>Normaal gezien maandag 11 november, maar verlengd omdat dit een feestdag is.</i>
Initiatiefrecht 3	Woensdag 13 november*	Dinsdag 26 november*
Initiatiefrecht 4	Woensdag 27 november*	Dinsdag 3 december* <i>Het initiatiefrecht eindigt 3 dagen voor de installatievergadering. Indien de installatievergadering plaatsvindt op vrijdag 6 december, is dinsdag 3 december de uiterste datum voor het bezorgen van de akte van voordracht.</i>

*Opgelet: deze data zijn indicatief!

- Het initiatiefrecht start pas de dag na de dagtekening van het proces-verbaal van de gemeenteraadsverkiezingen. In het uitzonderlijke geval dat maandag pas het proces-verbaal ondertekend is, zal het initiatiefrecht pas de dag nadien (dinsdag 15 oktober) beginnen.
- Het initiatiefrecht kan immers sneller overgaan naar de volgende in de cascade als de houder afstand doet van zijn initiatiefrecht.

Wat als er maar 3 fracties zijn en geen enkele initiatiefhouder in zijn opdracht slaagt?

Als het initiatiefrecht is uitgeput zonder dat er een gezamenlijke akte van voordracht is ingediend, dan heeft elke lijst de mogelijkheid om een gezamenlijke akte van voordracht in te dienen, uiteraard op voorwaarde dat dit tijdig gebeurt, zijnde uiterlijk drie dagen voor de installatievergadering.

Wat als er op de installatievergadering wordt vastgesteld dat er geen (ontvankelijke) gezamenlijke akte van voordracht is ingediend?

Als de voorzitter vaststelt dat er geen (ontvankelijke) gezamenlijke akte van voordracht is ingediend, zal de gemeenteraad het aantal te verkiezen schepenen vastleggen. Binnen 14 dagen wordt dan tot de individuele verkiezing van de schepenen overgegaan. Elke lijst kan daarvoor akten van voordracht indienen.

Wat als ik het initiatiefrecht niet respecteer en zelf een coalitie wil vormen?

De hervorming van de verkiezingsregels zijn erop gericht om voorakkoorden onmogelijk te maken. Het model van de gezamenlijke akte van voordracht voor de schepenen wordt net als de andere modellen om 18 uur online gezet op de dag van de verkiezingen. Het is niet toegestaan om op de avond zelf nog de gezamenlijke akte van voordracht te ondertekenen. Op dat moment heeft nog geen enkele lijst het initiatiefrecht toegekend gekregen.

Enkel de houder van het initiatiefrecht kan een gezamenlijke akte van voordracht op ontvankelijke wijze indienen. Je mag als verkozene pas een gezamenlijke akte van voordracht voor schepenen ondertekenen op moment dat jezelf of een van de ondertekende lijsten het initiatiefrecht heeft. Je mag dus geen 'gezamenlijke akte van voordracht' met een andere lijst ondertekenen die de lijst van de lopende initiatiefhouder buitenspel zet.

Als die voorwaarden niet worden nageleefd, zal de voorzitter van de gemeenteraad de ingediende akte op de installatievergadering onontvankelijk verklaren.

De bewijslast bij niet-naleving berust bij degene die het aanbrengt. De uiteindelijke beoordeling komt in geval van betwisting toe aan de Raad voor Verkiezingsbetwistingen en in beroep aan de Raad van State.

De verkozenen die een dergelijke akte ondertekenen met miskenning van het initiatiefrecht, worden gesanctioneerd. Zij kunnen voor de duur van de zittingsperiode van de gemeenteraad:

1. niet worden benoemd of verkozen als burgemeester, schepenen, voorzitter van de gemeenteraad, voorzitter van een gemeenteraadscommissie, voorzitter of lid van het bijzonder comité voor de sociale dienst, en evenmin een dergelijk mandaat waarnemen.
2. evenmin de gemeente vertegenwoordigen of namens de gemeente een mandaat bekleden of waarnemen in gemeentelijke extern verzelfstandigde agentschappen of andere verenigingen, stichtingen of vennootschappen.
3. evenmin het OCMW vertegenwoordigen of namens het OCMW een mandaat bekleden of waarnemen in een samenwerkingsvorm van het OCMW (welzijnsvereniging, autonome verzorgingsinstelling, ziekenhuisvereniging, vereniging sociale dienstverlening, woonzorgvereniging), of in andere verenigingen, stichtingen of vennootschappen.

Als de verkozene al een dergelijk mandaat bekleedt of waarneemt, vervalt dat van rechtswege.

Pas dus goed op voor je als verkozene je handtekening zet op een gezamenlijke akte van voordracht!

De verkiezingsregels zijn van dwingend recht. Andersluidende onderlinge afspraken zijn dus zonder juridische waarde.

Communicatie met de bevolking over het initiatiefrecht

De algemeen directeur publiceert op de website van de gemeente:

1. de indiening van een gezamenlijke akte van voordracht door de verkozene voor de gemeenteraad die op dat moment het initiatiefrecht heeft.
2. het niet-ingediend zijn van een gezamenlijke akte van voordracht door de verkozene voor de gemeenteraad die op dat moment het initiatiefrecht heeft, na de periode van veertien dagen.
3. het ontbreken van een gezamenlijke akte van voordracht op de derde dag voor de installatievergadering.
4. de uitputting van het initiatiefrecht door alle houders van het initiatiefrecht.
5. de indiening van een verklaring van afstand.

Kan ik onderhandelen over het mandaat van burgemeester?

Nee.

Er wordt niet langer gewerkt met een akte van voordracht voor een burgemeester. De verkozenen voor de gemeenteraad hebben niet langer de mogelijkheid om zelf een verkozene als burgemeester voor te dragen.

Om te bepalen wie burgemeester wordt, geldt als algemene regel dat de verkozene van Belgische nationaliteit met de meeste naamstemmen die behoort tot de grootste fractie van de coalitie burgemeester wordt.

Deze verkozene is de aangewezen-burgemeester. Pas na de eedaflegging van de aangewezen-burgemeester kan het benoemingsproces worden opgestart. Tot aan de eedaflegging van de aangewezen-burgemeester blijft de uittredende burgemeester in functie.

Het is wel mogelijk om een akte van opvolging in te dienen, waarbij een kandidaat-burgemeester wordt voorgedragen op zijn vroegst vanaf 1 oktober van het vierde jaar van de bestuursperiode (1 oktober 2028). De voorgedragen opvolger moet tot dezelfde fractie behoren als de burgemeester die hij opvolgt.

Die akte van opvolging moet worden ingediend uiterlijk drie dagen voor de installatievergadering.

Wat als de burgemeester zijn mandaat niet opneemt?

Als de verkozene die volgens de algemene regel burgemeester zou worden, het mandaat niet wil opnemen, is er voorzien in een dwingende vervangingsregeling. In dat geval wordt de verkozene met het tweede meeste naamstemmen van de grootste coalitiefractie de aangewezen-burgemeester. Die regeling wordt verder toegepast tot een verkozene het mandaat van (aangewezen-) burgemeester aanvaardt.

Er zijn geen specifieke vormvereisten opgenomen voor een afstand van mandaat van (aangewezen-) burgemeester. De definitieve afstand zal in elk geval blijken door het niet-afleggen van de eed als aangewezen-burgemeester. Voor de goede orde is het aanbevolen dat een eventuele afstand op voorhand schriftelijk wordt meegedeeld aan de algemeen directeur, om verrassingen tijdens de vergadering te vermijden. Op de vergadering kan de afstand nog mondeling worden bevestigd en genotuleerd.

Wat als de burgemeester zijn mandaat initieel wel opneemt, maar nadien in de loop van de legislatuur stopt?

Als in de loop van de zittingsperiode het mandaat van burgemeester opvalt, is voorzien in een algemene vervangingsregeling (artikel 58, §2, DLB). Als de burgemeester het mandaat niet langer kan of wil uitoefenen, zal het raadslid met het tweede meeste naamstemmen binnen de grootste coalitiefractie worden aangeduid als aangewezen-burgemeester, waarna het benoemingsproces wordt doorlopen.

Als die persoon weigert of als de Vlaamse Regering beslist om de aangewezen-burgemeester niet te benoemen, zal verder gekeken worden naar de raadsliden van de grootste coalitiefractie in afnemende volgorde van stemmenaantal. Als binnen die fractie niemand het mandaat wil opnemen, zal naar de tweede grootste coalitiefractie gekeken worden. De procedure wordt bijgevolg op een analoge manier toegepast op de volgende raadsliden tot een geschikte burgemeester kan worden aangewezen en vervolgens benoemd.

De situatie is enigszins anders wanneer er een ontvankelijke akte van opvolging is ingediend. De opvolging van de burgemeester die hierin is voorzien kan pas uitwerking hebben ten vroegste op 1

oktober 2028 (de einddatum van het mandaat van de op te volgen burgemeester moet in de akte vermeld zijn). Stel dat het mandaat van burgemeester opvalt voor 1 oktober 2028, dan wordt de akte van opvolging zonder voorwerp en moet de algemene vervangingsregeling van artikel 58, § 2 worden toegepast. Er kan in dat geval wel een nieuwe akte van opvolging worden ingediend, die ook ten vroegste uitwerking kan hebben vanaf 1 oktober 2028. Stel dat het mandaat van burgemeester vervroegd eindigt op of na 1 oktober 2028 dan neemt de opvolger uit de akte van opvolging het mandaat vervroegd op.

Kan ik een schepenmandaat opdelen?

Ja.

De schepenen zijn in principe verkozen voor de volledige bestuursperiode.

Er kan in de akte van voordracht worden aangegeven dat de voorgedragen kandidaat-schepen het ambt van schepen niet gedurende de volledige termijn van zes jaar zal uitoefenen. In dat geval wordt op de akte van voordracht de einddatum van het mandaat vermeld. In de akte kan dan al de naam van de kandidaat of kandidaten worden vermeld die de schepen achtereenvolgens zal of zullen opvolgen voor de resterende duurtijd van het mandaat, hoewel dat geen verplichting is.

- Het is bijgevolg mogelijk dat een einddatum in de akte wordt vermeld zonder dat er een naam van een opvolger is aangegeven.
- Als er een einddatum op de akte van voordracht is vermeld, is de betrokken schepen bij het bereiken van die einddatum van rechtswege ontslagnemend.
- Als ook de naam van de opvolger op de akte van voordracht is vermeld, wordt die persoon van rechtswege schepen. De gemeenteraad kan in dat geval niet beslissen om het mandaat niet in te vullen. Als er geen naam van een opvolger is vermeld, maar wel een einddatum, kan de gemeenteraad beslissen om het mandaat niet in te vullen (artikel 49, §1, eerste lid, DLB). Als de raad het mandaat wel wil invullen, moet er een nieuwe akte van voordracht (model GEM5) worden ingediend.
- Als er twee of meer opvolgers worden vermeld, moeten ook twee of meer einddata worden ingevuld.
- Het is niet mogelijk dat er een naam van een opvolger is opgenomen zonder dat er een einddatum is vermeld. In dat geval is de voordracht van de opvolger ongeldig.

Wanneer vindt de installatievergadering plaats?

De installatievergadering vindt plaats op een van de eerste vijf werkdagen van december. In vergelijking met 2018 is de installatievergadering met een maand vervroegd.

Voor de fusiebesturen geldt een uitzondering. Daar zal de installatie plaatsvinden op 2 januari.

Wat als iemand als onafhankelijke gaat zetelen?

Een gemeenteraadslid dat feitelijk als onafhankelijke gaat zetelen, blijft juridisch behoren tot de fractie waarvoor hij verkozen werd. Het aantal zetels per fractie, zoals vastgelegd op de installatievergadering, blijft gedurende de volledige bestuursperiode bevroren voor de aanduiding van de burgemeester.

Tot welke dag kan ik bezwaar indienen tegen de verkiezingsuitslag?

De termijn waarin een bezwaar kan worden ingediend bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen tegen de verkiezing bedraagt 40 dagen. De bezwaartermijn start de dag na de dagtekening van het proces-verbaal van de verkiezingen (artikel 23, eerste lid, DBRC-decreet).

Concreet gelden de volgende twee situaties:

- als het proces-verbaal van de verkiezingen gedagtekend is op zondag 13 oktober 2024, kan een bezwaar worden ingediend tot en met vrijdag 22 november 2024.
- als het proces-verbaal van de verkiezingen gedagtekend is op maandag 14 oktober 2024, kan een bezwaar worden ingediend tot en met maandag 25 november 2024.

Tijdens die bezwaartermijn kan:

- een kandidaat een bezwaar indienen tegen de verkiezing (artikel 22 DBRC-decreet).
- de Raad voor Verkiezingsbetwistingen de juistheid nagaan van de zetelverdeling tussen de lijsten en van de rangorde waarin de raadsleden en opvolgers gekozen zijn verklaard. De Raad

kan ambtshalve de zetelverdeling en de rangorde wijzigen. In dat geval brengt de Raad de gemeenteraad daarvan op de hoogte. De gewijzigde zetelverdeling en rangorde vervangen de zetelverdeling en rangorde die het hoofdbureau heeft afgekondigd.

Wat als er bezwaar is ingediend tegen de verkiezingsuitslag?

Als er bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen een bezwaar is ingediend tegen de verkiezing, is het mogelijk dat de installatievergadering niet kan plaatsvinden op een van de eerste vijf werkdagen van de maand december. Er moet immers gewacht worden tot de uitslag van de verkiezing definitief is voor kan worden overgegaan tot de installatie van de nieuwe gemeenteraad. De installatievergadering vindt dan plaats binnen vijftien dagen na de dag waarop de uitslag van de verkiezing definitief is, of van de nieuwe verkiezing in geval van ongeldigverklaring van de verkiezingen.